

Přečiny a přestupky trestají se vězením. Instrukce pro soudy trestní (nař. min. sprav. ze dne 16. června 1854 č. 165 ř. z.) obsahuje předpisy o nakládání trestanci (§§ 84 až 87), o zařízení vězení v ohledu zdravotním, jakož i o bezpečnostním opatření proti útěku trestanců (§§ 43, 45, 94 až 96) dále o dozoru nad vězni (§§ 45 až 47), předpisy pro personál dozorcí (§§ 62 až 64 a 66).

VII. Osoby vojenské. Ohledně osob vojenských obsahuje

1. oběž. nař. říšského min. vál. ze dne 19. listopadu 1883. č. pres. 5365 (věstn. 57 kus č. 161) předpisy o výkonu trestů na svobodě soudem uvalených na osoby vojska, zeměbrany, a četnictva, dále o zjištění osob nalézajících se ve vyšetřovací vazbě soudů vojenských (zeměbranceckých).

2. Oběž. nař. říš. min. vál. ze dne 10. října 1877 č. p. 3769 věst. 53 č. 202) obsahuje předpisy pro vojenské věznic. Oběž. nař. ze dne 11. března 1882 č. p. 1303 věst. kus 11 č. 29 vydána obsáhlá instrukce pro správu vojenských věznic.

3. Nař. říš. min. vál. ze dne 20. března 1876 odd. 4 č. 625 bylo sděleno, že se opakují případy, že osoby vojenské, jež byly odsouzeny občanskými soudy království a zemí v říšské radě zastoupených k trestům žaláře neb vězení, avšak ještě před nastoupením trestu povolány byly do služby vojenské, odpykávají tresty ve vojenských věznicích a sice v době, kdy vyjednávání ohledně delegace příslušného oddílu vojenského k výkonu trestu nebyla ještě skončena a kde zejména nebylo ještě dosaženo svolení ministra spravedlnosti dle §§ 405 a 406 tr. ř. k tomu potřebného. Vzhledem k tomu se nařizuje, že lze vykonati trest jen tehdy, když příslušný soud občanský žádá výslovně za výkon trestu rozsudkem přisouzeného, odvolává se na zvláštní delegační opatření ministerstva spravedlnosti, připojiv zároveň tabulku výkazní neb opis rozsudku.

4. Nař. říš. min. vál. ze dne 9. června 1883 odd. 4. č. 923 bylo nařízeno ve srozumění s uherským ministerstvem spravedlnosti, chorvatskou zemskou vládou a rakouským ministerstvem spravedlnosti, že tresty na svobodě, jež uvalily soudy uherské na osoby vojenské v činné službě se nalézající pro čin spáchaný před vstoupením do svazku vojenského aneb mimo poměr aktivní mohou býti vykonány k žádosti občanského úřadu ve vojenských věznicích (garnisonních vězeních), pokud nepřevyšují dobu 1 roku.

5. Nař. min. pro zemskou obranu ze dne 10. března 1880 č. 146 (pro vojsko vyhlášeno nař. říš. min. vál. ze dne 22. března 1880, odd. 4. čís. 680) vykonávají se v míru dle § 4 zákona ze dne 23. května 1871 (č. 16 věst.) tresty na svobodě vynesené vojenským soudem proti osobám zeměbrany (zemským střelcům) v občanských trestnicích.

6. Oběž. nař. říš. min. vál. ze dne 26. března 1878 odd. 4 č. 593 (věst. 7 kus, č. 67) bylo nařízeno, že mohou samostatné neb doplňovací tresty vězení, jež byly příslušnými soudy uvaleny pro přestupky důchodkové na osoby vojenské činně sloužící, odpykány býti ve vojenském vězení.

Vidimace listin viz Notářství.

Vikář.

I. Apoštolský nebo papežský vikář.

Pod tímto titulem vykonávali druhdy různí vynikající biskupové, později pak vůbec biskupové v jednotlivých důležitých místech v zastoupení

papeže určité úkony vyšší jurisdikce nad větším územím; tak na př. arcibiskupové Soluňští nad Illyrskem, Sevillští nad Španělskem. Později užíváno v těchto případech titulu *legatus natus* neb i *primas*, kdežto apoštolskými vikáři slují nyní papežští zmocněnci, kteří vykonávají pravidelnou biskupskou pravomoc v územích, kde katolická víra se teprve zavádí a kde tudíž formálních diecesí ještě není nebo kde diecese dříve existující byly světskou mocí zabrány a sukcese biskupská trvale byla přerušena; tak na př. v misionářských zemích jest vždy určitý soubor misionářských stanic a apoštolských prefektur podroben jednomu apoštolskému vikáři. Rovněž v Evropě byli v posledních desetiletích v protestantských zemích severu až do obnovení hierarchie apoštolské vikáři a v Drážďanech jest posud apoštolský vikariát pro království Saské. V Rakousku jest t. zv. apoštolský polní vikář neboli polní biskup v čele veškeré duchovní správy vojenské. Apoštolské vikáři mají vždy svěcení biskupské.

II. Vikáři biskupští:

1. Aktivní biskup má po boku vikáře generálního (viz čl. Vikář generální);
2. je-li stolice biskupská uprázdněna úřaduje vikář kapitolský;
3. v určitém obmezeném smyslu jsou vikáři též děkani v jednotlivých okresích biskupské diecese jmenování, kteří proto v Čechách se nazývají »okresními vikáři« (srv. čl. Děkan).

III. Vikáři farní:

1. Jako dočasný vikář (*vicarius temporalis*) zřizuje se pomocný kněz ke správě farní pro dobu legální nepřítomnosti farářovy neb uprázdnění obročí (srv. čl. *Intercalare*) neb ustanovuje se též k tomu cíli, aby za faráře pro churavost a pod. nezpůsobilého k vykonávání úřadu samostatně a pod vlastní zodpovědnosti farní správu vedl. Rovněž nazývá se někdy farním vikářem pomocný kněz, který u filialního kostela obstarává správu duší byť i ne samostatně, nýbrž odvisle od faráře kostela hlavního (srv. čl. Kněží pomocní); řádoví kněží se neustanovují na řádových farářích jako faráři, nýbrž toliko jako vikáři, jež mohou býti kdykoli s místa svého opět odvoláni.

2. Stálý vikář (*vicarius perpetuus*) zřizuje se v případech, kde ten, jemuž fara náleží, farní úřad buď proto, že to jest osoba morální (řád a pod.), nebo jelikož jest povinen jinde residovati (na př. jako člen kapitoly), osobně nemůže vykonávati. Stálý vikář, jež jmenuje k návrhu oprávněného (*parochus primitivus*) biskup, zaujímá postavení skutečného faráře, jenom že *beneficium* má spravovati pro t. zv. *parochus primitivus* a od tohoto též dostává přiměřený plat. Někde, na př. v arcidiecesi Solnohradské, bývají též »farní vikáři« držitelé *beneficií*, *dismembrací* vzniklých nebo vyloučených, kteří jsou rovněž skutečnými faráři, a jedině jsou povinni farářům kostela hlavního, kteří mají právo, je presentovati, na znamení jakési odvislosti nepatrné dávky odváděti.

Vikář generální.

Generální vikář jest plnomocník (zmocněnec) biskupův, kterýž oprávněn jest vykonávati veškeru pravomoc biskupovi přináležející, vyjímaje záležitosti biskupovi zvláště vyhrazené. Pravidelně, nikoli však nutně, brán bývá ze středu kapitoly katedrální a musí sídliti v sídle biskupském. Biskup může míti generálních vikářů i více. Mandát vikáře zaniká odvoláním se strany biskupa a pak v těch případech, kdykoli zaniká jurisdikce